



صدا و سیاهای جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

**گاهشمار مهمترین تحولات، اظهارات و موضع گیری ها**

**درباره روند اجرایی برجام (۴۴)**

**(مقطع بررسی: ۹۵/۰۵/۲۶ تا ۹۵/۰۶/۰۱)**

فرآورده های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– گروه تلگرام پژوهش خبری صداوسیما <https://telegram.me/pajooeshkhabar>

پژوهشگر: مرتضی هوشیار

## فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	مقدمه .....
۲.....	چکیده .....
۳.....	الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام.....
۵.....	ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی درباره برجام.....
۶.....	ج - گاه‌شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۵+۱ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام).....
۷.....	د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه‌گانه رهبر معظم انقلاب.....
۸.....	هـ - بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرایی برجام.....
۹.....	تحلیل و جمع‌بندی.....

۲۳ مرداد ۸۱ نقطه عطف مهمی در تاریخ فعالیت‌های هسته‌ای ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی به‌شمار می‌آید. در پی بزرگ‌نمایی و حتی دروغ‌گویی‌های منافقین با بهره بردن از ظرفیت‌های نظام رسانه‌ای استکبار منافقین توانستند حمله سازمان یافته‌ای به این بهانه در سطح گسترده‌ای علیه ایران اسلامی تدارک ببینند، بر این اساس پرونده هسته‌ای ایران که پیش از انقلاب در سال ۱۳۲۹ کلید خورده بود و با تأسیس سازمان انرژی اتمی و امضای قرارداد ساخت نیروگاه بوشهر شکل جدی گرفته بود، وارد دوران جدیدی در حیات خود شد. از آن تاریخ تاکنون پرونده هسته‌ای ایران شاهد فراز و نشیب‌های زیادی بود، به گونه‌ای که در دوره دبیری شورای عالی امنیت ملی آقای روحانی (۸۲/۷/۱۳ تا ۸۴/۵/۲۴) پرونده هسته‌ای ایران شاهد صدور بیانیه سعدآباد و امضاء توافقنامه بروکسل و پاریس و در نهایت تعلیق داوطلبانه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی بود. اما عدم پایبندی غرب به تعهدات خود باعث شد ایران در اردیبهشت ۸۴ فعالیت‌های هسته‌ای خود را از سر بگیرد. در دوره دبیری آقای لاریجانی نیز پرونده هسته‌ای ایران شاهد چند نوبت مذاکره و در نهایت تنظیم جدول زمانی برای پاسخگویی به پرسش‌های آژانس (مدالیته) بود. این پرونده در دوره آقای دکتر جلیلی نیز سه دور مذاکره در ژنو، دو دور مذاکره در استانبول، یک دور مذاکره در بغداد، مسکو و در نهایت دو دور مذاکره در آلمانی و فریز در برابر فریز و پذیرش پیشنهاد ایران برای شکل‌گیری همکاری میان ۷ کشور را تجربه کرد. با روی کار آمدن دولت یازدهم، مأموریت مذاکرات و حل و فصل پرونده هسته‌ای به وزارت امور خارجه انتقال یافت. حاصل این مأموریت، مذاکرات سخت و فشرده ۲۲ ماهه بود که در ۳ آذر ۹۲ توافق ژنو با عنوان «برنامه اقدام مشترک» و در ۱۳ فروردین ۹۴ بیانیه لوزان قرائت شد تا اینکه پس از نه دور مذاکرات سخت و فشرده و چندین تمدید در تاریخ ۲۳ تیر ۹۴ بیانیه جمع‌بندی مذاکرات مبنی بر دستیابی به توافق جامع (برجام) توسط مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و طرف ایرانی قرائت شد. شورای امنیت سازمان ملل نیز تنها با گذشت شش روز از دستیابی به توافق جامع، قطعنامه ۲۲۳۱ را در تأیید دستیابی به برجام تصویب نمود. برجام در ادامه پس از ۶۰ روز بررسی و مجادلات طولانی به تصویب مجلسین آمریکا (سنا و نمایندگان) رسید. سپس برنامه جامع اقدام مشترک پس از بررسی‌های کارشناسی مفصل در مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۹۴/۷/۲۱ تصویب و فردای آن روز از سوی شورای نگهبان به تأیید رسید. رهبر معظم انقلاب نیز در تاریخ ۹۴/۰۷/۲۹ ضمن نامه‌ای به رئیس جمهوری که حاوی الزامات نه‌گانه در اجرای برجام بود، برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) را با عنایت به طی مراحل مختلف برای اجرا ابلاغ فرمودند. بولتن حاضر نگاهی تفکیکی - تحلیلی دارد به خبرها و مواضع موافقان و مخالفان برجام در ایران و اعضاء گروه ۵+۱، پس از انتشار بیانیه و تصویب برجام در مجالس ایران و آمریکا، فراز و فرود خبرها و اقدامات اجرایی برجام. بر این اساس جریان و جهت روند برجام از سوی طرفین قابلیت ارزیابی یافته و در برنامه سازی‌ها و گزارش‌های خبری می‌تواند مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

❖ .. دولت آمریکا یک زن را به اتهام قاچاق قطعات هواپیما به ایران بازداشت کرد؛

❖ .. ظریف: اجرای برجام در حوزه‌های مختلف موفقیت آمیز بوده است اما در حوزه آمریکا ضعف‌هایی وجود دارد؛

❖ .. عراقچی در مجلس شورای اسلامی: روندهای قانونی مشخص شده در برجام بر حسب تشخیص هیأت نظارت بر اجرای برجام طی

می‌شود؛

❖ .. «رابرت مالی»، مشاور ویژه باراک اوباما: برجام، رژیم صهیونیستی را امن‌تر کرد؛

❖ .. دور جدید مذاکرات نمایندگان بویینگ در تهران؛

❖ .. روحانی: برجام کار بزرگی بود که بسیاری از کارگزاران نظام در بخش‌های مختلف نقش داشتند و وزارت دفاع از جمله آن‌ها بود؛

## الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام

ردیف	تاریخ	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	توضیحی مختصر دربارهٔ رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	کلید واژه‌ها <sup>(۱)</sup>	منبع رسانه‌ای
۱	سه شنبه ۹۵/۰۵/۲۶	حضور محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه در نشست کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی	جلسه امروز (سه شنبه، ۲۶ مردادماه) کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس با حضور محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه و عباس عراقچی، معاون وزیر امور خارجه برگزار شد. محمدجواد ظریف با اشاره به حضور در نشست امروز -سه شنبه- کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی برای پاسخ به سوال برخی نمایندگان گفت: هشت سوال از سوی نمایندگان مطرح شد، فرصتی بود که هم پاسخ به سوالات داده و هم توضیحاتی فراتر از سوالات گفته شود ..	۴	خانه ملت
۲	سه شنبه ۹۵/۰۵/۲۶	بازداشت یک شهروند آمریکایی به اتهام قاچاق قطعات هواپیما به ایران	آمریکا یک زن از ایالت فلوریدا را به اتهام قاچاق قطعات هواپیما به ایران بازداشت کرده است. بازرسان امنیتی ویژه فلوریدا معتقدند که این قطعات پیش از ورود به ایران به ترکیه ارسال شده است. این زن مظنون که ملیتی چینی دارد یا تو هونگ گونگ نام دارد و هم اکنون با اتهامات فدرال رو به رو شده است..	۲	ایسنا
۳	سه شنبه ۹۵/۰۵/۲۶	تشریح عملکرد هیات نظارت بر اجرای برجام	سید عباس عراقچی در مجلس شورای اسلامی: روندهای قانونی مشخص شده در برجام بر حسب تشخیص هیأت نظارت بر اجرای برجام طی می‌شود. ایراداتی در نحوه اجرای برجام از طرف مقابل وجود دارد، این ایرادات را در جلسات مختلفی که داشتیم، به خصوص در کمیسیون مشترک مطرح و مورد پیگیری قرار گرفته که بسیاری از آن‌ها حل شده است. مثلاً در حوزه بیمه تقریباً همه مشکلات حل شده و در حال حاضر در حوزه های بانکی و مالی برخی از مشکلات حل شده است. به طور مرتب در حال پیگیری هستیم و برخی از این‌ها نیاز به زمان دارد و بعضی دیگر از آن‌ها نیاز به آئین نامه‌های جدید از طرف مقابل دارد ..	۴	خانه ملت
۴	پنجشنبه ۹۵/۰۵/۲۸	تأکید واشنگتن بر تامین بهتر امنیت اسرائیل در اثر برجام	«رابرت مالی» مشاور ویژه باراک اوباما در مصاحبه با «فارن پالیسی»: «برجام به امن‌تر شدن اسرائیل و متحدان عربی این کشور منجر شده است. «مالی» گفت: «اقدام ما در به چالش کشیدن عرف متعارف درباره نحوه توافق با ایران به ایجاد هراس‌هایی در میان برخی از شریکان ما منجر شد. و ما نباید نگرانی‌های اسرائیل یا عربستان را کم‌اهمیت در نظر بگیریم.»	۶	خبرگزاری فارس
۵	یکشنبه ۹۵/۰۵/۳۱	مذاکرات بوئینگ با مقامات ایرانی در تهران	اصغر فخریه کاشان قائم مقام وزیر راه و شهرسازی: در سفر اخیر نمایندگان بوئینگ به ایران تیم‌های تخصصی دو طرف با هم وارد مذاکره شدند، توافقی در پروسه مذاکره با بوئینگ ایجاد نشده است، مذاکره با	۱۳	ایلنا

### ۱- کدهای کلید واژه:

- ۱- بازرسی‌ها ۲- تحریم‌ها ۳- برگشت‌پذیری تحریم‌ها (مکانیسم ماشه) ۴- فرایند اجرایی برجام ۵- ادامه فعالیت‌های مبهم هسته‌ای ایران ۶- رویکرد مثبت به توافق هسته‌ای ۷- رویکرد انتقادی به توافق هسته‌ای  
 ۸- ادعای تداوم سیاست‌های توسعه طلبانه ایران در منطقه ۹- پیامدهای برجام ۱۰- الزامات نه گانه و فرآیند اجرایی ۱۱- الزام آور نبودن (نامعتبر بودن) برجام ۱۲- سیاست‌های خصمانه واشنگتن در برابر تهران  
 ۱۳- لغو و توقف تحریم‌ها ۱۴- پایبندی ایران به تعهدات برجامی خود ۱۵- پایبندی غرب به تعهدات برجامی خود ۱۶- انتقاد از رفتار واشنگتن در برجام

منبع رسانه‌ای	کلید واژه‌ها <sup>(۱)</sup>	توضیحی مختصر دربارهٔ رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	تاریخ	ردیف
		بویینگ بدون هیچ محدودیتی برای خرید هواپیما ادامه دارد. به شرط صدور مجوزهای اوفک، می‌توان انتظار داشت که اولین سری ایرباس‌های جدید در پاییز وارد ناوگان هوایی کشورمان شوند. به گفته این مقام مسئول نمایندگان ایرباس گفته‌اند که مجوز اوفک برای فروش هواپیما به ایران به زودی صادر می‌شود.			
خبرگزاری جمهوری اسلامی	۶	برجام کار عظیم و بزرگی بود که بسیاری از نیروها و کارگزاران نظام ما در بخش‌های مختلف نقش و تاثیر داشتند و وزارت دفاع از جمله آن‌ها بود.	تقدیر روحانی از نقش وزارت دفاع در برجام	یکشنبه ۹۵/۰۵/۳۱	۶
ایسنا	۴	یک منبع آگاه در وزارت امور خارجه، خبرهای منتشره در برخی رسانه‌ها فضای مجازی مبنی بر بازداشت یکی از کارکنان ستاد اجرای برجام به اتهام جاسوسی را کاملاً کذب و ویی اساس عنوان کرد. در این حال سیدياسر جبرائیلی معاون پژوهشی خبرگزاری فارس در کانال تلگرامی خود در این خصوص با افشای نام این عضو تیم مذاکره هسته‌ای با تابعیت دوگانه اعلام کرد: این خبر درست است که عضوی از ستاد اجرای برجام بازداشت نشده است. اما "دری اصفهانی" مسئول بانکی تیم مذاکره کننده (تبعه انگلیس) به اتهام جاسوسی در بازداشت است. (خبرگزاری نسیم آنلاین)	خبر بازداشت یکی از اعضای تیم مذاکراتی و واکنش‌ها به آن	دوشنبه ۹۵/۰۶/۰۱	۷

ب-گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی دربارهٔ برجام

ردیف	تاریخ	مقام بیان‌کننده	موضوع محوری	اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۱	سه شنبه ۹۵/۰۵/۲۶	محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه در مجلس	طرح سوال از سوی نمایندگان درباره برجام	روند اجرای برجام در خیلی از حوزه‌ها موفقیت آمیز بوده چرا که حاصل مقاومت مردم ایران بود، ما در حوزه محدودیت هسته‌ای که علیه ایران اعمال شده بود و ابعاد به اصطلاح نظامی فعالیت هسته‌ای، ارزیابی مثبتی از برجام داریم. آمریکا را برای اجرای تعهداتش تحت فشار قرار می‌دهیم. در بحث رفع تحریم صادرات نفت نیز باید بگویم که وضعیت فروش نفت به واسطه زحمات کارکنان صنعت نفت به شرایط قبل از تحریم برگشته است. ظریف افزود: همچنین امکان بازگرداندن پول‌های کشور فراهم شده است. اما در حوزه اجرای برجام از سوی آمریکا ضعف‌هایی داریم که با فشار از سوی ما و شرکای اروپایی، انتظار داریم آمریکا فعال‌تر شود و تضمین شود تعهداتشان صرفاً بر روی کاغذ نماند و در حوزه عمل بیشتر کار کنند.	خبرگزاری جمهوری اسلامی
۲	سه شنبه ۹۵/۰۵/۲۶	سید عباس عراقچی معاون وزیر امور خارجه	طرح سوال از سوی نمایندگان درباره برجام	ایراداتی در نحوه اجرای برجام وجود دارد؛ روندهای قانونی مشخص شده در برجام بر حسب تشخیص هیأت نظارت بر اجرای برجام طی می‌شود.	خانه ملت
۳	چهارشنبه ۹۵/۰۵/۲۷	علی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی	دیدار دبیر شورای عالی امنیت ملی با وزیر امور خارجه نروژ	رفتارهای مغایر با روح برجام را تحمل نمی‌کنیم؛ لغو کلیه تحریم‌ها را در عمل ضرورتی غیرقابل اجتناب برای ادامه مسیر اجرای برجام است و تهران رفتارهای مغایر با روح برجام به منظور حفظ تحریم‌ها را از سوی برخی کشورها تحمل نخواهد کرد.	خبرگزاری فارس
۴	یکشنبه ۹۵/۰۵/۳۱	روحانی رئیس جمهوری	تقدیر روحانی از نقش وزارت دفاع در برجام	در برجام موفقیت و پیروزی‌های فراوانی را به دست آوردیم که یکی از آن موفقیت‌های بزرگ در برجام پیروزی اخلاقی ملت ایران بود. برجام کار عظیم و بزرگی بود که بسیاری از نیروها و کارگزاران نظام ما در بخش‌های مختلف نقش و تاثیر داشتند و وزارت دفاع از جمله آن‌ها بود.	خبرگزاری جمهوری اسلامی

ج - گاه‌شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۱+۵ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام)

منبع رسانه‌ای	ادعا یا اظهارات مطرح شده	موضوع محوری	مقام بیان‌کننده	تاریخ	ردیف
خبرگزاری فارس	برجام به امن‌تر شدن اسرائیل و متحدان عربی این کشور منجر شده است. «مالی» گفت: «اقدام ما در به چالش کشیدن عرف متعارف درباره نحوه توافق با ایران به ایجاد هراس‌هایی در میان برخی از شریکان ما منجر شد. و ما نباید نگرانی‌های اسرائیل یا عربستان را کم‌اهمیت در نظر بگیریم».	مصاحبه با «فارن‌پالیسی» با مشاور ویژه باراک اوباما	«رابرت مالی» مشاور ویژه باراک اوباما	پنجشنبه ۹۵/۰۵/۲۸	۱

مدیریت  
پژوهشی  
خبری  
معاونت  
خبر  
صدا و سیما



د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه‌گانه رهبر معظم انقلاب

فرایند اجرایی	واکنش‌های خارجی	واکنش‌های داخلی	الزامات نه‌گانه رهبر انقلاب	ردیف
<p>- محمد جواد ظریف در کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی: در بحث رفع تحریم صادرات نفت نیز باید بگویم که وضعیت فروش نفت به واسطه زحمات کارکنان صنعت نفت به شرایط قبل از تحریم برگشته است. ظریف افزود: همچنین امکان بازگرداندن پول‌های کشور فراهم شده است. اما در حوزه اجرای برجام از سوی آمریکا ضعف‌هایی داریم که با فشار از سوی ما و شرکای اروپایی، انتظار داریم آمریکا فعال‌تر شود.. (خبرگزاری جمهوری اسلامی سه‌شنبه ۹۵/۰۵/۲۶)</p> <p>- سید عباس عراقچی معاون وزیر امور خارجه: ایراداتی در نحوه اجرای برجام وجود دارد؛ روندهای قانونی مشخص شده در برجام بر حسب تشخیص هیأت نظارت بر اجرای برجام طی می‌شود.. (خانه ملت سه‌شنبه ۹۵/۰۵/۲۶)</p>	<p>آمریکا یک زن از ایالت فلوریدا را به اتهام قاچاق قطعات هواپیما به ایران بازداشت کرده است. بازرسان امنیتی ویژه فلوریدا معتقدند که این قطعات پیش از ورود به ایران به ترکیه ارسال شده است. این زن مظنون که ملیتی چینی دارد یا ئوهونگ گونگ نام دارد و هم اکنون با اتهامات فدرال رو به رو شده است. بازرسان معتقدند که او با استفاده از شرکت‌های چینی طرف خود به عنوان پوششی استفاده کرده تا بتواند صدها قطعه هواپیما را سفارش دهد. گونگ هم‌چنین به سفارش فلزات مناسب برای استفاده در هوافضا متهم است. بنا بر گفته بازرسان امنیتی این فرد در ابتدا مدعی شده است که این قطعا به چین ارسال می‌شده و برای اهدافی به غیر از هواپیمایی استفاده می‌شده است. (ایسنا سه‌شنبه ۹۵/۰۵/۲۶)</p>	<p>-----</p>	<p>ثانیاً: در سراسر دوره هشت‌ساله، وضع هرگونه تحریم در هر سطح و به هر بهانه‌ای (از جمله بهانه‌های تکراری و خودساخته‌ی تروریسم و حقوق بشر) توسط هر یک از کشورهای طرف مذاکرات، نقض برجام محسوب خواهد شد و دولت موظف است طبق بند ۳ مصوبه‌ی مجلس، اقدام‌های لازم را انجام دهد و فعالیت‌های برجام را متوقف کند. (چهارشنبه ۹۴/۷/۲۹ پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای)</p>	<p>۱</p>

ردیف	محور یا موضوع	حوزه موضوعی	مستند	منبع و تاریخ
۱	برجام تأثیرات زیادی بر اقتصاد ایران گذاشته	اقتصاد کلان	محمدباقر نوبخت سخنگوی دولت در برنامه نگاه یک شبکه اول سیما با اشاره به تجربه تحریم در سال های قبل از ۹۲ { در سال ۹۲ به جایی رسیدیم که نفت در برابر غذا قرار بود مبادله شود .. از شهریور ۹۲ سفرها شروع و تلاش شد که اجازه ندهیم تحریم ها بیشتر شود و امکان صادرات را داشته باشیم. صادرات نفت از یک میلیون بشکه در چهار ماهه نخست امسال به دو میلیون و ۵۶۸ هزار بشکه رسیده است که شاخص خوبی برای افزایش تولید است. الان در شرایطی صحبت می کنیم که رشد اقتصادی منفی ۶،۸ درصدی را به رشد ۳،۶ درصدی رسانده ایم.	الف یکشنبه ۹۵/۰۵/۳۱
۲	برجام زمینه تضعیف امنیت ملی را فراهم کرده	امنیت ملی	سپاه پاسداران در گرامیداشت روز صنعت دفاعی: تضعیف توانمندی های دفاعی در پسابرجام آب به آسیاب دشمن ریختن است؛ هر زبانی به ویژه در عصر «پسابرجام» سخن از تضعیف ظرفیت ها و توانمندی های دفاعی کشور بگوید آب به آسیاب دشمن می ریزد.	سپاه نیوز ۹۵/۰۵/۳۱
	برجام می تواند صنعت هوانوردی ایران را متحول می کند	مذاکرات بوئینگ با مقامات ایرانی	اصغر فخر به کاشان قائم مقام وزیر راه و شهرسازی: در سفر اخیر نمایندگان بوئینگ به ایران تیم های تخصصی دو طرف با هم وارد مذاکره شدند، توافقی در پروسه مذاکره با بوئینگ ایجاد نشده است، مذاکره با بوئینگ بدون هیچ محدودیتی برای خرید هواپیما ادامه دارد. به شرط صدور مجوزهای اوفک، می توان انتظار داشت که اولین سری ایرباس های جدید در پاییز وارد ناوگان هوایی کشورمان شوند. به گفته این مقام مسئول نمایندگان ایرباس گفته اند که مجوز اوفک برای فروش هواپیما به ایران به زودی صادر می شود..	ایلنا یکشنبه ۹۵/۰۵/۳۱
	برجام امنیت اسرائیل را بهتر تامین می کند	مصاحبه مشاور ویژه اوباما با «فارن پالیسی»	برجام به امن تر شدن اسرائیل و متحدان عربی این کشور منجر شده است. «مالی» گفت: «اقدام ما در به چالش کشیدن عرف متعارف درباره نحوه توافق با ایران به ایجاد هراس هایی در میان برخی از شریکان ما منجر شد. و ما نباید نگرانی های اسرائیل یا عربستان را کم اهمیت در نظر بگیریم.»	خبرگزاری فارس پنجشنبه ۹۵/۰۵/۲۸

مهم‌ترین اظهارات و اقدامات مقامات جمهوری اسلامی ایران، آمریکا، اروپا و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پس از برجام؛ « بازداشت یک شهروند آمریکایی به اتهام قاچاق قطعات هواپیما به ایران، تشریح عملکرد هیات نظارت بر اجرای برجام از سوی وزیر و معاون وزارت امور خارجه، تأکید واشنگتن بر تامین بهتر امنیت اسرائیل در اثر برجام، مذاکرات بوئینگ با مقامات ایرانی در تهران، تقدیر روحانی از نقش وزارت دفاع در برجام و خبر بازداشت یکی از اعضای تیم مذاکره‌ای و واکنش‌ها به آن » از جمله مهمترین موضوعاتی هستند که در بازه زمانی ۹۵/۰۵/۲۶ تا ۹۵/۰۶/۰۱ در خصوص برجام رسانه‌ای شدند.

۱- «تأکید واشنگتن بر تامین بهتر امنیت اسرائیل در اثر برجام» اولین خبر برجانی این هفته بود که از قالب و محتوای سیاسی برخوردار است. این خبر یادآور ایام پیش و حتی آغازین پس از مذاکرات و دستیابی به برجام است. در ایام یاد شده شخصیت‌های مختلف در قالب‌های گوناگون به عنوان موافق و یا مخالف در این زمینه گفتگو کردند. اما رسانه‌ها در خبرهای برجانی خود در چند روز اخیر اظهارات مشاور اقتصادی اوباما را در مصاحبه با «فارن پالیسی» بازتاب دادند که ضمن جانبداری از توافق هسته‌ای اعلام کرد: برجام به امن‌تر شدن اسرائیل و متحدان عربی این کشور منجر شده است. «مالی» گفت: «اقدام ما در به چالش کشیدن عرف متعارف درباره نحوه توافق با ایران به ایجاد هراس‌هایی در میان برخی از شریکان ما منجر شد. و ما نباید نگرانی‌های اسرائیل یا عربستان را کم‌اهمیت در نظر بگیریم». (خبرگزاری فارس پنجشنبه ۹۵/۰۵/۲۸) به نظر می‌رسد رابرت مالی در بیان خود به نکته کلیدی در مناقشه موافقان و مخالفان برجام یعنی «امنیت اسرائیل» اشاره کرده. بدین معنا که هر دو دسته موافقان و مخالفان برای تایید نظر خود حفظ امنیت اسرائیل را استناد می‌کنند یعنی موافقان برجام معتقدند امنیت اسرائیل در سایه برجام بهتر تامین می‌شود در حالیکه مخالفان برجام معتقدند اگر برجام نباشد امنیت اسرائیل بهتر تامین می‌شود. و این شاهدهی بر تایید این مدعا است که احزاب و جریان‌های آمریکایی در دشمنی با ملت ایران هیچ فرقی باهم ندارند، آنها همگی دشمن ملت ایرانند و فقط شکل دشمنی‌شان ظاهراً باهم متفاوت است.<sup>۱</sup>

<sup>۱</sup> باید از بدحسابی آمریکایی‌ها در قضیه‌ی برجام، تجربه آموخت. این تجربه به ما می‌آموزد که به وعده‌های هیچ‌یک از دولت‌ها در آمریکا نمی‌توان اعتماد کرد و نباید در مقابل وعده‌ی آنها اقدام نقد انجام داد. (بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت با ایشان ۹۵/۰۶/۰۳)

۲- « مذاکرات بوئینگ با مقامات ایرانی در تهران » دیگر خبر برجی این هفته البته در قالب اقتصادی بود. جالب است که پس از خبرهای منفی چند ماه گذشته مبنی بر ناممکن بودن همکاری بوئینگ با ایران به دلایل مختلف حال خبرهای تداوم مذاکرات هواپیمایی تهران با بوئینگ به گوش می‌رسد که از فضای مثبت آن و امید به نتیجه بخش بودن این مذاکرات حکایت دارد. در تایید این مدعا چندی پیش شاهد انتشار خبر دریافت مجوز بررسی نیازهای خطوط هوایی ایران از سوی واشنگتن بودیم. به گزارش خبرگزاری فارس: شرکت آمریکایی بوئینگ با تأیید آغاز مذاکرات با ایران، گفت این شرکت در حال بررسی نیازهای خطوط هوایی ایران است و در این زمینه از دولت آمریکا مجوز دریافت کرده است. شرکت آمریکایی بوئینگ می‌گوید در حال بررسی نیاز شرکت‌های هواپیمایی مسافربری ایران است تا در صورت امکان با تهران وارد معامله شود. (خبرگزاری فارس پنجشنبه ۹۵/۰۳/۲۰) پیشتر نیز گفته بودیم که اهمیت این خبر و تداوم خط خبری یاد شده در روزهای اخیر نوید دهنده ایجاد شکاف جدی در ساختار تحریم‌ها و آغاز افول قدرت تحریمی آمریکا است..

۳- « تشریح عملکرد هیات نظارت بر اجرای برجام از سوی وزیر و معاون وزارت امور خارجه » آخرین خبر و چه بسا بهترین خبر حوزه برجی این هفته بود. به گزارش خبرگزاری‌ها محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه و سیدعباس عراقچی معاون وزیر و رئیس ستاد اجرای برجام با حضور در کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی ضمن پاسخگویی به سئوالات نمایندگان، در خصوص عملکرد هیات نظارت بر اجرای برجام توضیحاتی ارائه دادند. بر این اساس رسانه‌ها اظهارات ظریف را این گونه بازتاب دادند که تصریح کرد: روند اجرای برجام در خیلی از حوزه‌ها موفقیت آمیز بوده چرا که حاصل مقاومت مردم ایران بود، ما در حوزه محدودیت هسته‌ای که علیه ایران اعمال شده بود و ابعاد به اصطلاح نظامی فعالیت هسته‌ای، ارزیابی مثبتی از برجام داریم.. در بحث رفع تحریم صادرات نفت نیز باید بگوییم که وضعیت فروش نفت به واسطه زحمات کارکنان صنعت نفت به شرایط قبل از تحریم برگشته است. همچنین امکان بازگرداندن پول‌های کشور فراهم شده است. اما در حوزه اجرای برجام از سوی آمریکا ضعف‌هایی داریم که با فشار از سوی ما و شرکای اروپایی، انتظار داریم آمریکا فعال‌تر شود و تضمین شود تعهداتشان صرفاً بر روی کاغذ نماند و در حوزه عمل بیشتر کار کنند. (خبرگزاری جمهوری اسلامی سه شنبه ۹۵/۰۵/۲۶) همچنین سید عباس عراقچی معاون وزیر امور خارجه به رسانه‌ها گفت: ایراداتی در نحوه اجرای برجام وجود دارد؛ روندهای قانونی مشخص شده در برجام بر حسب تشخیص هیأت نظارت بر اجرای برجام طی می‌شود.. (خانه ملت سه شنبه ۹۵/۰۵/۲۶)

با ملاحظه و بررسی اظهارات این دو مقام درگیر در مذاکرات و اجرای برجام، محور مهم و مشترکی در این سخنان دیده می‌شود که عبارتست از؛ وجود ایرادات در حوزه اجرای برجام به علت نوع عملکرد آمریکا.. البته این تأکیدات بمانند گلایه پیشین مقامات مختلف کشورمان و حتی تعدادی از مقامات اروپایی است که آنها به طور صریح از عملکرد آمریکا ناراضی‌اند که ضمن مانع تراشی عملاً ساختار

تحریم‌ها را پایدار نگه داشته..<sup>۱</sup> اظهارات یادشده در بالا یادآور اظهارات چندی پیش مشاور ارشد بین الملل رهبر معظم انقلاب است که در سخنانی ضمن تأکید بر پابندی ایران به تعهدات برجامی خود بر اتخاذ تصمیم مقتضی در شرایط احتمالی غرب تأکید کرد.<sup>۲</sup>

**انتقاد از عملکرد آمریکا (بدعهدی واشنگتن) در اجرای برجام و در نتیجه رصد دقیق اجرای برجام کاملاً مهم و ارزشمند بلکه حیاتی است.** به نظر می‌رسد این مواضع برگرفته از بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار رضانی ایشان با مسئولین نظام است که فرمودند .. ما البته برجام را ابتدائاً نقض نخواهیم کرد؛ این را همه بدانند! ما نقض نمیکنیم برجام را لکن اگر طرف مقابل نقض کند که حالا همین‌طور این کسانی که نامزد ریاست جمهوری آمریکایند، مدام دارند تهدید می‌کنند که ما می‌آییم پاره می‌کنیم، نقض می‌کنیم، اینها اگر پاره کردند، ما آتش می‌زنیم<sup>۳</sup>.. که این الگو گیری مبارک و فرخنده است انشاءالله.



<sup>۱</sup> پیشتر «ماریچہ اسخاکه» معاون هیات پارلمانی اروپا در اظهارات انتقادی درباره سیاست‌های آمریکا گفت «اروپایی‌ها گروگان سیاست آمریکا هستند. ما در مذاکرات هسته‌ای به همراه هم (با آمریکایی‌ها) با ایران مذاکره کردیم، ولی آمریکا اکنون جلوی اجرای آن را می‌گیرد.» / مشرق ۱۳۹۵/۰۲/۰۹

<sup>۲</sup> علی اکبر و لایتی : ما به سهم خودمان نقض کننده عهدی که بستیم، نیستیم و مذاکرات در جهت اجرای برجام باید ادامه یابد. رهبر معظم انقلاب در همین راستا از گروه ناظر اجرای برجام خواستند که نحوه اجرایی شدن برجام را با دقت رصد و پیگیری کنند، مگر اینکه طرف مقابل اعلام کند که برجام را کنار می‌گذارد در غیر این صورت باید مذاکرات را برای اجرای برجام با قدرت پیش برد. (خبرگزاری تسنیم سه‌شنبه ۹۵/۰۴/۰۸) دبیر شورای عالی امنیت ملی هم به نکته مهم رصد برجام اشاره کرد و افزود: کل برجام در اختیار آمریکا نیست و کشورهای اروپایی موضع متفاوتی نسبت به آمریکا دارند، البته باید گفت هیئت نظارت بر برجام به طور مداوم تشکیل و در جلسه گذشته این کمیته... (باشگاه خبرنگاران جوان شنبه ۹۵/۰۴/۱۲)

<sup>۳</sup> بیانات معظم له در ۹۵/۰۳/۲۵ پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای (مدظله‌العالی)